

Merre tovább?

**Egy nemzeti hajléktalanügyi
stratégia lehetséges keretei**

Szakértői tervezet – vitaanyag

2007. szeptember

Győri Péter

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

A stratégia javaslatainak szerkezete

A politika felelőssége
Önkormányzati Szociális Charta

Stratégiai terület 1. Lakáshoz jutás – lakhatási támogatás

Lakáshoz jutási támogatások átalakítása

Bérelhető lakások száma növelésének lehetőségei

Lakásfenntartási (megtartási) támogatás kiterjesztése

Lakhatás biztonságának megerősítése

Lakástörvény módosítása, szabályozási javaslatok

Stratégiai terület 2. Hajléktalanellátás szabályozása, finanszírozása

Jogosultság újraszabályozása

Rászorultság – jogosultság vizsgálata

Intézmények normatív támogatásának átalakítása

Támogatott lakhatási program rendszerbe állítása

Programiroda (Ügynökség) létrehozására

Stratégiai terület 3. „Nyitás az utcára” program

Pozitív zéró tolerancia kialakítása

Prevenció szükséges lépései

„Nyitott szolgáltatások” Program

„Nappali melegedők helyett nappali centrumok”

„Beléptető szálló” program

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Milyen „végállapotot” céloz meg a stratégia?

Aki lakhatási krízishelyzetbe kerül, jogosulttá válik „valamilyen” lakhatási támogatásra

A lakhatási támogatás sok esetben szükségtelenné, vagy valóban átmenetivé teszi az intézményes szállásnyújtást

Ebben a körben megnő a komplex szociális segítő munka szükségessége, szerepe

A jelenlegi hajléktalanellátók egy része e segítő munka letéteményese lehet.

Milyen „végállapotot” céloz meg a stratégia?

A lakhatásukat elveszítők, lakástalanok egyes csoportjai részére átmeneti szállásnyújtást kell biztosítani

A közterületeken élők, egzisztencia-vesztettek egy része integrációt elősegítő támogatáshoz (szállásnyújtás, szociális szolgáltatás) juthat

A közterületeken élők, egzisztencia-vesztettek másik része integrációt elősegítő hosszabb idejű (tartós) gondozáshoz, szociális segítséghez juthat

A jelenlegi hajléktalanellátók egy része e segítő munka letéteményese lehet.

Stratégiai terület 1.
Lakáshoz jutás – lakhatási
támogatás

Lakáshoz jutási támogatások
átalakítása

Bérelhető lakások számának
növelése

Lakásfenntartási (megtartási)
támogatás kiterjesztése

Lakhatás biztonságának
megerősítése

Lakástörvény módosítása,
szabályozási javaslatok

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

	Fedél nélkül alvók	Éjjeli menhelyen alvók
Németország	20000	n.a.
Olaszország	17000	n.a.
Spanyolország	8218	4058
Görögország	6000	1000
Franciaország	5080	15712
Magyarország	3000 (Bp)	1800 (Bp)
Csehország	2279 (Prága)	267 (Prága)
Észtország	1800	1460
Litvánia	1250	111
Svédország	940	2060
Szlovénia	900	27
Lengyelország	628	33434
Egyesült Királyság	521	1722
Finnország	470	n.a.
Portugália	467	n.a.
Írország	41	496
Ausztria	n.a.	n.a.
Belgium	n.a.	n.a.
Dánia	n.a.	n.a.
Lettország	n.a.	5812
Luxemburg	n.a.	n.a.
Hollandia	n.a.	3237 (2003)

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

A lakástámogatások összetétele -- 1998-2005 (%)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Jelzálog kamattámogatás	0	0	1	1	7	31	45	44
Kiegészítő kamattámogatás	0	0	2	5	15	13	17	19
Lakásépítési kedvezmény	35	36	34	21	19	16	17	17
SZJA kedvezmény	2	3	3	6	17	17	10	10
Illetékkedvezmény	2	5	8	12	18	15	9	8
Lakástakarékok támogatása	5	8	7	7	6	3	4	4
Adóvisszatérítési támogatás	0	3	7	6	6	5	5	3
Bérlakás és panelprogram	0	0	15	32	14	9	1	2
Törlesztési támogatás	14	13	8	6	4	1	0	0
Régi hitelek	44	37	22	15	13	5	0	0
Összesen	100	100	100	100	100	100	100	100
(md Ft)	58,9	55,4	71,2	92,2	100,3	182,5	214,5	239,3
Összehasonlítás: Lakásfenntartási támogatás								
(md Ft)	3,9	3,7	3,6	3,6	3,8	3,5	5,8	12,0

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Tulajdonviszonyok a hazai lakáspiacon	
	2005
	ezer lakás
Önkormányzati bérlakások száma	117
Tulajdonos által lakott lakások száma	3 641
Magánbérletek száma	129

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

A lakott lakások bérleti – tulajdonosi jogviszony szerint (%), 2003.

	Bérelt lakás	Tulajdonos által lakott lakás	Szövetkezeti lakás	Egyéb lakás
Volt-NDK	66	34	na	0
Németország	55	45	na	0
Hollandia	45	55	na	0
Dánia	40	53	7	0
Svédország	39	46	15	0
Ausztria	39	58	na	3
Franciaország	38	56	na	6
Finnország	34	63	0	3
Egyesült Királyság	31	69	na	0
Belgium	31	68	na	2
Málta	26	70	na	4
Luxemburg	26	67	na	7
Lengyelország	24	58	18	0
Lettország	21	79	0	0
Görögország	20	74	na	6
Írország	18	77	na	5
Spanyolország	11	82	na	7
Szlovénia	9	84	na	7
Magyarország	7	92	na	1

Forrás: Nemzeti statisztikai intézetek, Housing Statistics in the European Union 2004.

(a többi ország esetében nincs adat)

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Létrehozni javasolt lakástípusok	2007	2020
	ezer db	ezer db
Szociális lakásotthonok	n.a.	10-20
Új „lakástársaságok”	0	50-70
Egyedi hasznosítású szociális lakások	n.a.	50-70
Szabályozott önkormányzati tulajdonú bérlakások	150	80-120
Összesen		190-280

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Önkormányzatok által folyósított pénzbeli és természetbeni ellátásokra fordított összeg alakulása, 1980 – 1998. (millió Ft)

Forrás: Szociális statisztikai évkönyv, 2001. Budapest, KSH

Ellátási forma	1980	1990	1993	1995	1996	1997	1998
Rendszeres ellátások							
Munkanélküliek jövpótló tám.			5424	16893	17243	20841	23095
Rendszeres szociális segély	589	1803	1780	1644	1598	2691	3141
Időskorúak támogatása							1244
Rendszeres gyermekvédelmi tám.							24751
Közgyógyellátás			383	1135	1036	1133	1415
Ápolási díj			1205	1947	2119	2634	3284
Nem rendszeres ellátások							
Lakáscélú támogatás					2450	3081	2894
<i>Lakásfenntartási támogatás</i>			<i>489</i>	<i>2332</i>	<i>3004</i>	<i>3698</i>	<i>3881</i>
Eseti átmeneti segély	163	1744	4339	4279	5341	5444	3983
Rendszeres átmeneti segély			135	524	393	687	205
Kamatmentes kölcsön			200	198	161	197	219
Rendkívüli gyermekvédelmi tám.							2245
Temetési segély			304	484	577	702	832
Köztemetés	2	20	55	97	142	171	210
Mozgáskorlátozottak tám.		385	2266	3208	1070	1967	2193
Egyéb önkormányzati támogatás						443	1046
Együtt	754	3952	16580	32741	35134	43689	74638

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Önkormányzatok által folyósított pénzben ellátásokra fordított összeg és az ellátottak számának alakulása, 2003-2005

Forrás: KSH Szociális Statisztikai Évkönyv 2004, 2005.

Ellátási forma	2003		2004		2005	
	kiadás	ellátottak száma	kiadás	ellátottak száma	kiadás	ellátottak száma
	(millió Ft)	(ezer fő)	(millió Ft)	(ezer fő)	(millió Ft)	(ezer fő)
Rendszeres szociális segély	24 880	138	27 575	145	32 329	159
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás	39 757	704	42 111	670	44 710	663
Lakásfenntartási támogatás összesen	3 539	148	5 758	197	12 063	303
Időskorúak járadéka	1 536	6,7	1 611	6,6	1 655	6,7
Átmeneti segély	4 821	600	5 266	585	5 365	563
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	2 587	324	2 776	318	2 861	306
Ápolási díj	7 876	34	9 128	36	10 994	40
Összesen	84 996		94 225		109 977	

A 303.000 háztartás, mely lakásfenntartási támogatásban részesül jelenleg, háztartásonként átlagosan évi 40.000 Ft támogatáshoz jut, azaz a támogatás átlagos havi összege 3300 Ft/hó (a törvényben meghatározott minimum 2500 Ft/hó).

Ez a legalacsonyabb jövedelmű háztartások (alsó decilis) lakásfenntartási kiadásainak

10-15 %-át fedezi.

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Normatív támogatások 2007-ben a 2006. évi CXXVII. (költségvetési) törvény szerint		Önkormányzat előirány		Nem önkormányzat, előirány		Együtt előirány	
	Mennyisé gi egység	mennyis ég	zat (millió Ft)	mennyis ég	zat (millió Ft)	menn yiség	zat (millió Ft)
A helyi önkormányzatok összes normatív hozzájárulásai együtt			704 986,5				704 986,5
Ebből							
Megyei, fővárosi önkormányzatok feladatai			2 879,5				2 879,5
Pénzbeli szociális juttatások	fő	10 178 405	62 318,8				62 318,8
Lakáshoz jutás feladatai	fő		14 236,9	71 781	14 437,5		28 674,4
Szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatás feladatai			28 312,6	42 200	6 500,0		34 812,6
Szociális étkeztetés	fő	83 358	6 768,7	12 700	3 500,0	96 058	10 268,7
Utcai szociális munka Pszichi. és szenvedélyb., hajlékt. nappali intézményi ellátása	szolgálat	21	105,0	80	400,0	101	505,0
	fő	2 476	544,7		126,0	2 476	670,7
Szociális és gyermekvédelmi bentlakásos és átmeneti elhelyezés			57 401,6	45 600	19 050,0		76 451,6
Hajléktalanok átmeneti intézményei	férőhely	3 569	1 873,7	7 500	2 000,0	11 069	3 873,7
Gyermekek napközbeni ellátása			10 618,2	1150	322		10 940,2
Gyermekek- és ifjúságvédelemmel összefüggő juttatások, szolgáltatások			29 538,4		2 600,6		32 139,0
Egyes jövedelempótló támogatások kiegészítése			83 655,7				83 655,7
Önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatás támogatása			15 120,0				15 120,0

Egy példa a javasolt program-elemekből: a „szociális lakásotthon”

Jelenleg, ha a bérlő nem fizet:

Felmondás, **támogatásra jogosultság vizsgálata nélkül**

Jogcím nélküli lakáshasználóvá válás, lakáshasználati díj fizetési kötelezettség

A bérlő bármikor kilakoltatható.

A jogszabály szerint, ha gyermek is van a családban, akkor a gyermek a szülőkkel **ideiglenesen családok átmeneti otthonában helyezendő el, az apa – az ún. Szociális törvényben szabályozott – hajléktalanok átmeneti szállásán, vagy éjjeli menhelyen** juthat száláshoz.

A javaslat szerint:

A volt bérlők ugyanabban a lakásban lakásotthon lakóvá válhatnak.

Ez rendezett, de speciális jogviszony.

Kötelező együttműködés a szociális segítővel.

Meghatározott idő után (6 hónap, 12 hónap, 2x12 hónap) ismét bérleti szerződést köthetnek.

**A stratégiai programban javasolt intézkedések,
lépések fókuszában**

**egy új, egységes és célzott,
probléma típusonként differenciált, de összehangolt**

**lakhatási támogatási rendszer
közép távú kialakítása áll.**

Stratégiai terület 2.
Hajléktalan-ellátás szabályozása,
finanszírozása

Jogosultság újraszabályozása

**Rászorultság – jogosultság
vizsgálata**

**Intézmények normatív
támogatásának átalakítása**

**Támogatott lakhatási program
rendszerbe állítása**

**Programiroda (Ügynökség)
létrehozására**

Előljáróban:

**Jelenleg az
ún. hajléktalan-ellátásra fordított központi
normatív támogatások összege
a szociális célú központi normatív támogatások
1,5 %-át,
az összes normatív támogatás
0,5 %-át
alig éri el**

**Ennek „ellenére” érdemes az erre fordított források
hatékonyabb felhasználásával foglalkozni.**

A jogosultság újraszabályozása 1.

Jelenleg – a közel tizenöt éves törvény szerint - ki jogosult a hajléktalan ellátásra?

Hajléktalan:

- ★ a bejelentett lakóhellyel nem rendelkező személy
- ★ akinek bejelentett lakóhelye a hajléktalan szállás
- ★ aki éjszakáit közterületen vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségben tölti
- ★ aki „közösségi együttélésre alkalmas”, önellátásra – segítséggel – képes stb.

A hajléktalan-ellátók ezt a szabályozást nem használják.

Akkor, valójában *ki* az alanya

a hajléktalanügyre vonatkozó sok-sok szabálynak?

A sok-sok szabály alanyai az intézmények és dolgozóik

A jogosultság újraszabályozása 2.

A jogosultság javasolt szabályozásának alapja:

Lakástalan az, aki
a maga, vagy családja részére önerejéből
minimálisan megfelelő (önálló)
lakhatását nem képes biztosítani.

A jogosultság újraszabályozása 3.

A javasolt kodifikálás egyes területei

E támogatás alanyai	aki a maga, vagy családja részére önerejéből <u>minimálisan megfelelő (önálló)</u> lakhatását nem képes biztosítani
Feltételek	<u>Minimálisan megfelelő lakhatás:</u> <u>Önálló lakhatás:</u> <u>Lakhatását önerejéből nem képes biztosítani:</u>
A támogatás formája	☐ Pénzbeli támogatás: - lakhatási - <u>lakásfenntartási</u> - visszatérítendő - vissza-nem-térítendő ☐ Szociális szolgáltatás

A jogosultság újraszabályozása 3.

A minimálisan elismert lakhatás egyes formái

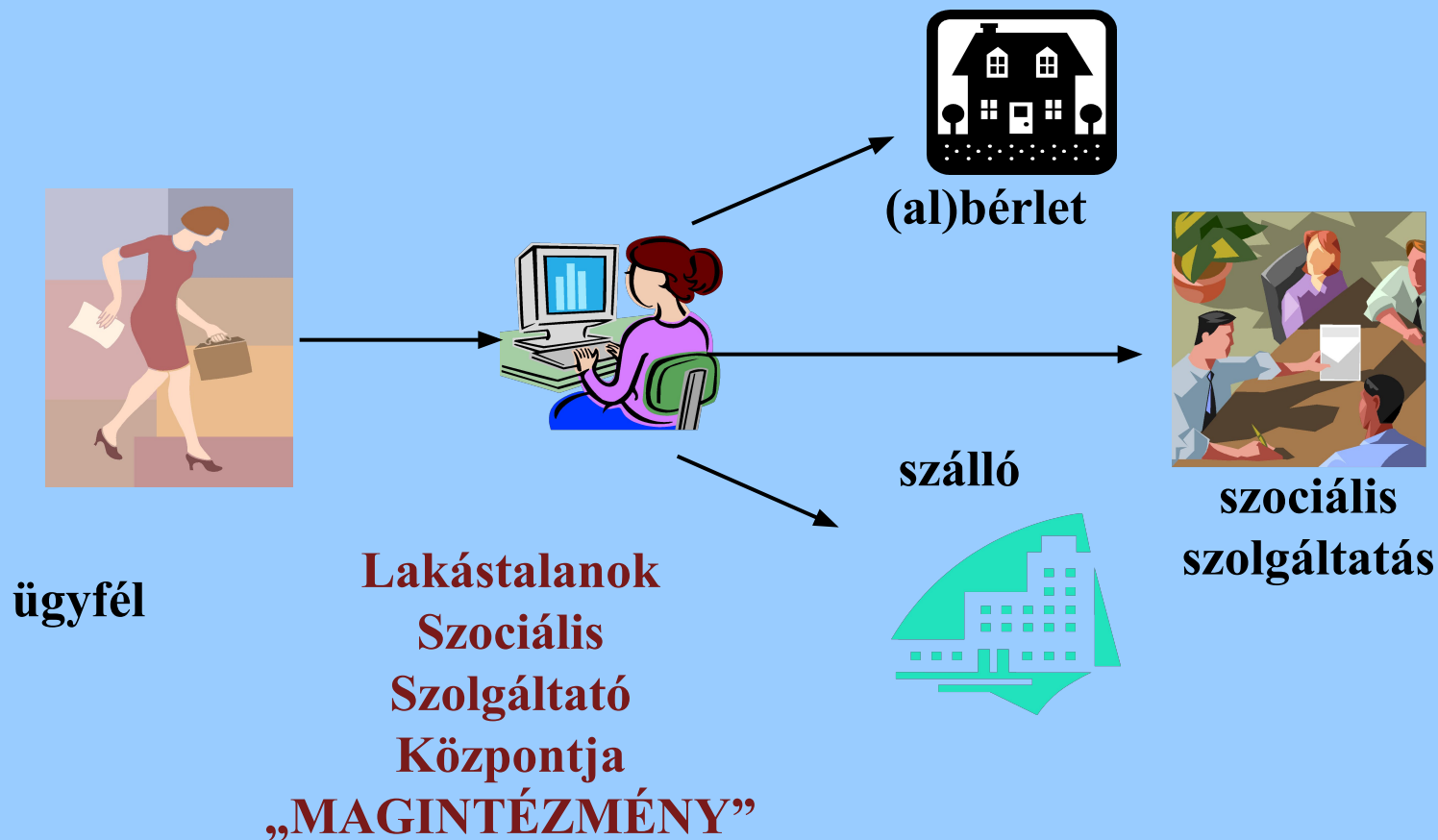
	Csoport (élethelyzet)	Minimálisan elismert lakhatás formája (nyújtható ellátás)
Mire fordítható a pénzbeli támogatás? (al)bérleti díj térítési díj kiegészítése	Kiskorú gyermekkel	„Családos szoba”, szociális lakásotthon
	Várandós anya	„Szobabérlet”, szociális lakásotthon
	Házaspár, élettárs	„Szobabérlet”, szociális lakásotthon
	Aktív korú egyedülálló	„Szállás”, intézményes elhelyezés
	Tartósan beteg	„Speciális szállás”, otthon
	Fogyatékkal élő	„Otthon”, szociális lakásotthon
	Idős	„Otthon”, szociális lakásotthon

A jogosultság újraszabályozása 4.

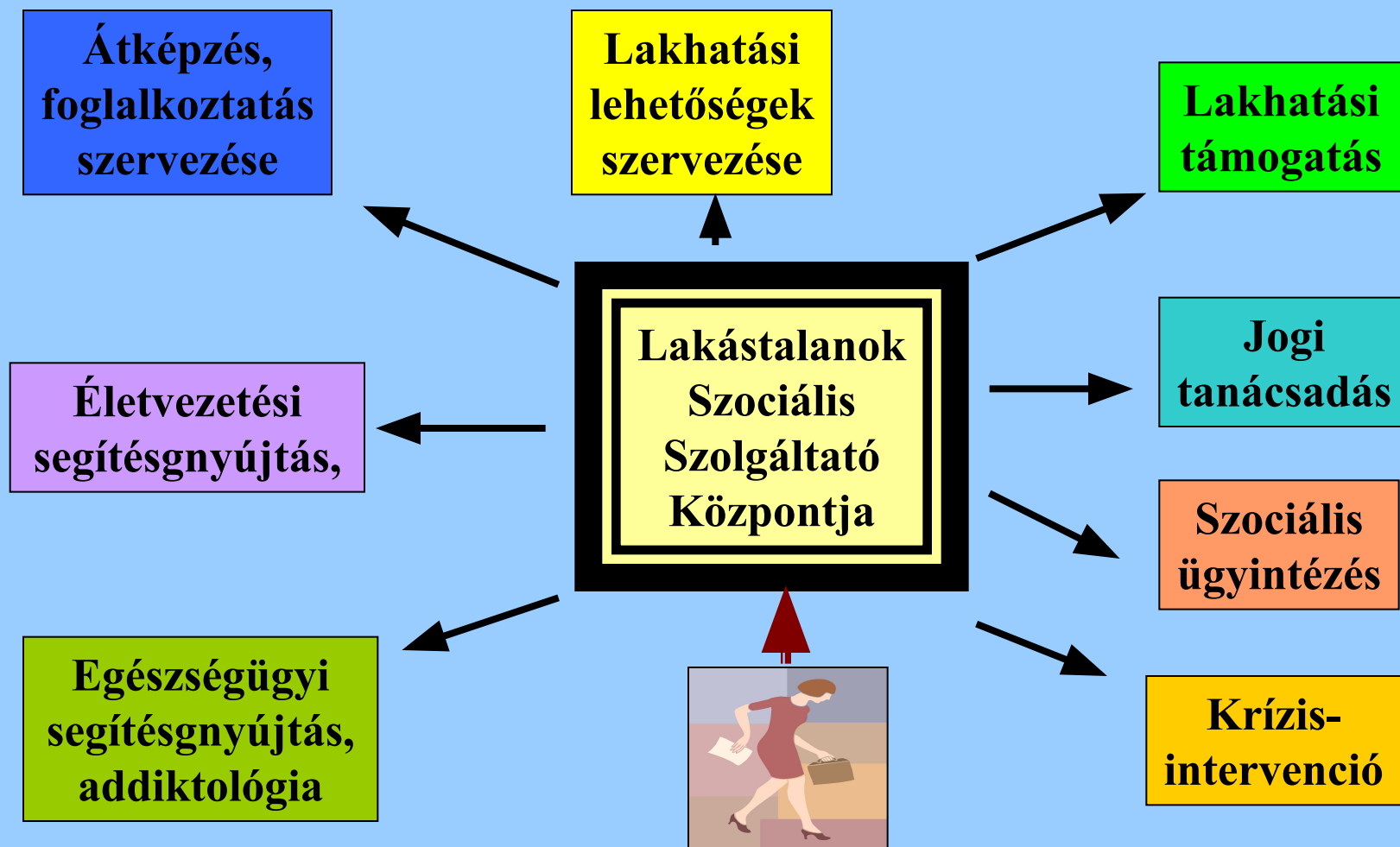
Ki – mire jogosult?

Ellátás formája	Támogatás formája	Támogatás forrása	Támogatásról dönt	A jogosult fizet-e?
Utcai	szolgáltatás	A minimálisan elismert szinten: központi költségvetés	Az állam által megbízott szervezet	ingyenes
Melegedő	szolgáltatás			ingyenes
Ügyintézés	szolgáltatás			ingyenes
Étkezés	pénzbeli, vagy szolgáltatás			van önrész (lehet 0 is)
Lakhatás, szállás	pénzbeli és szolgáltatás		Jegyző a szolgáltató javaslatára	van önrész (lehet 0 is)

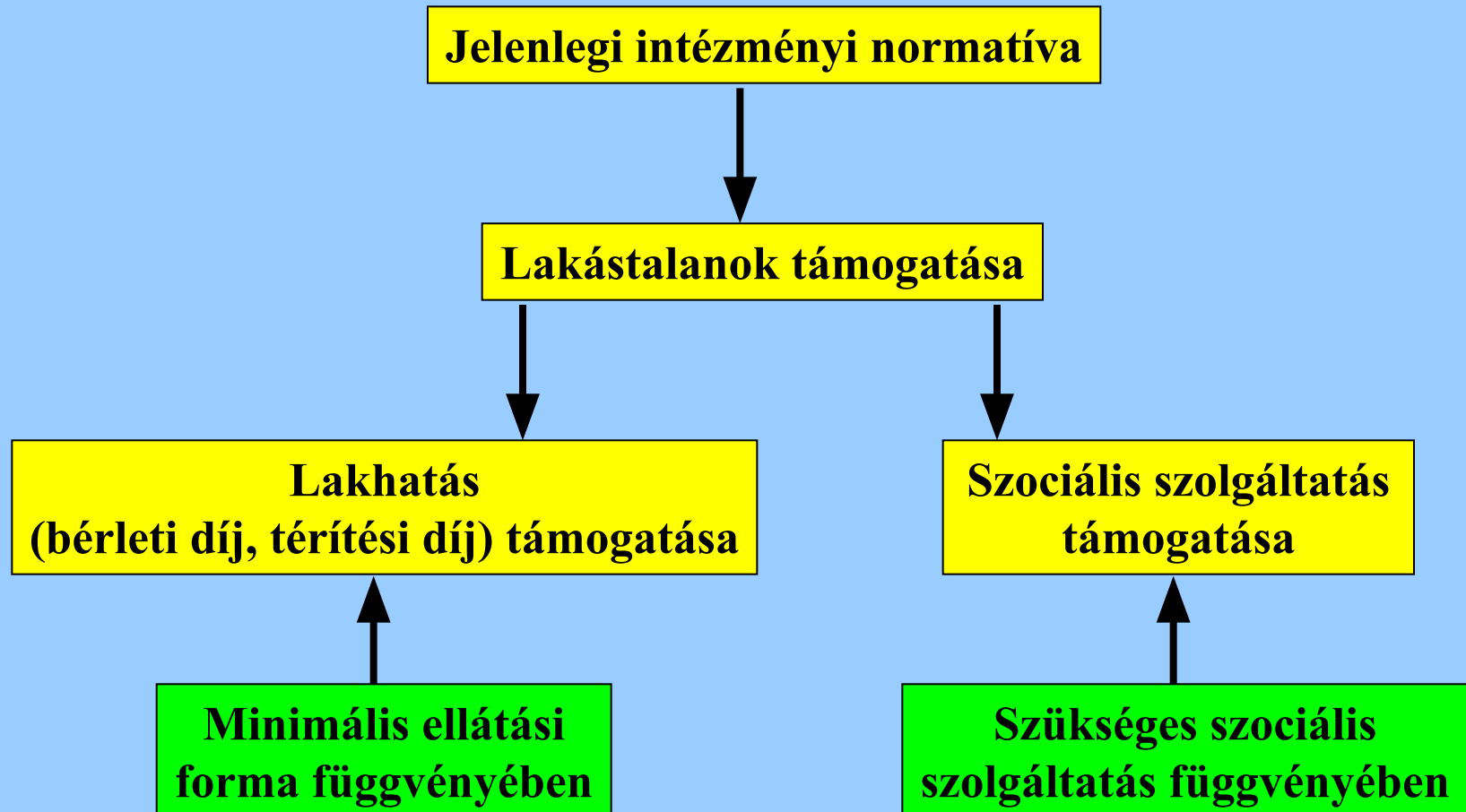
A rászorultság – jogosultság vizsgálata 1.

A rászorultság – jogosultság vizsgálata 2.

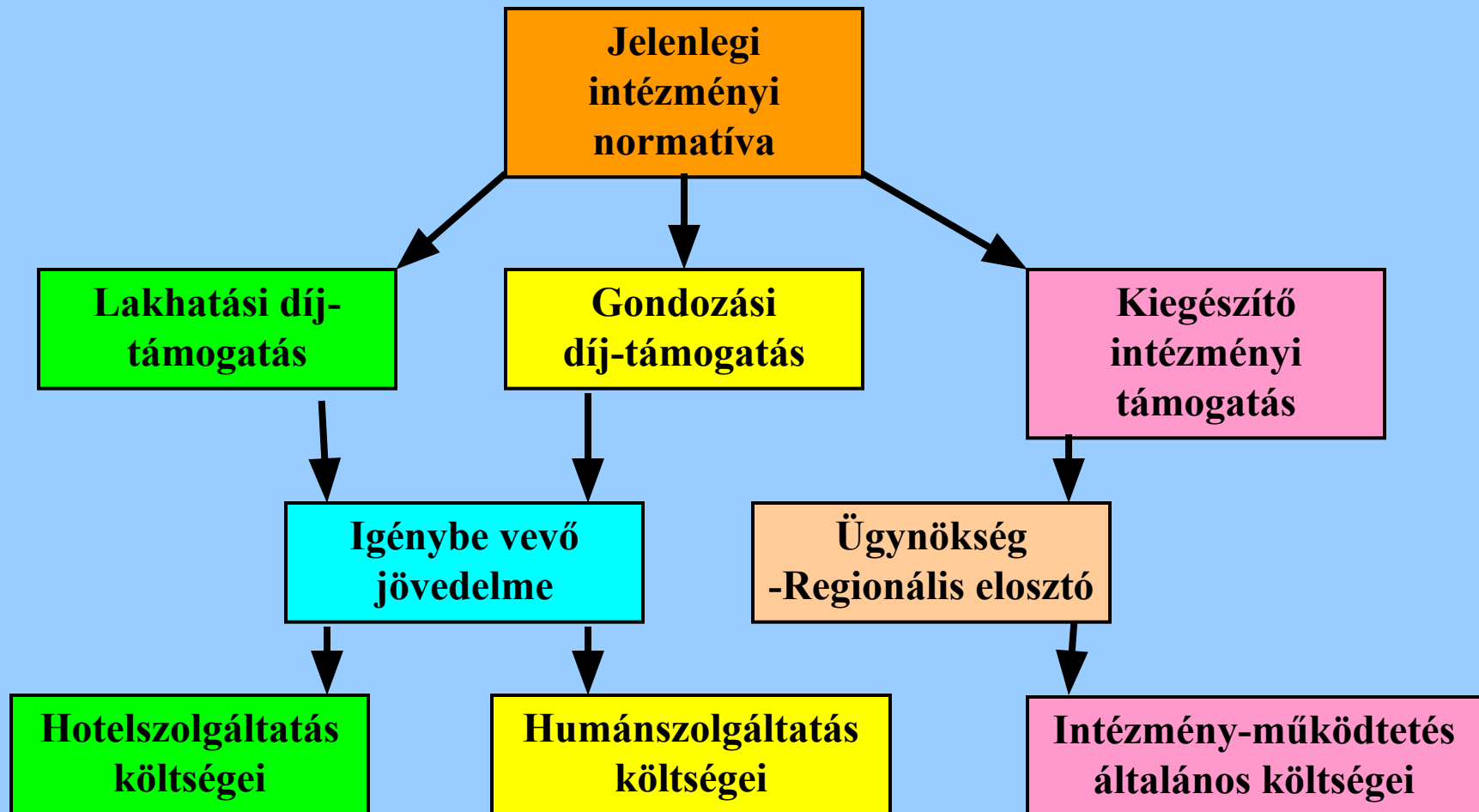

Intézmények normatív támogatásának átalakítása: intézményi normatívából – személyre szabott normatív támogatás

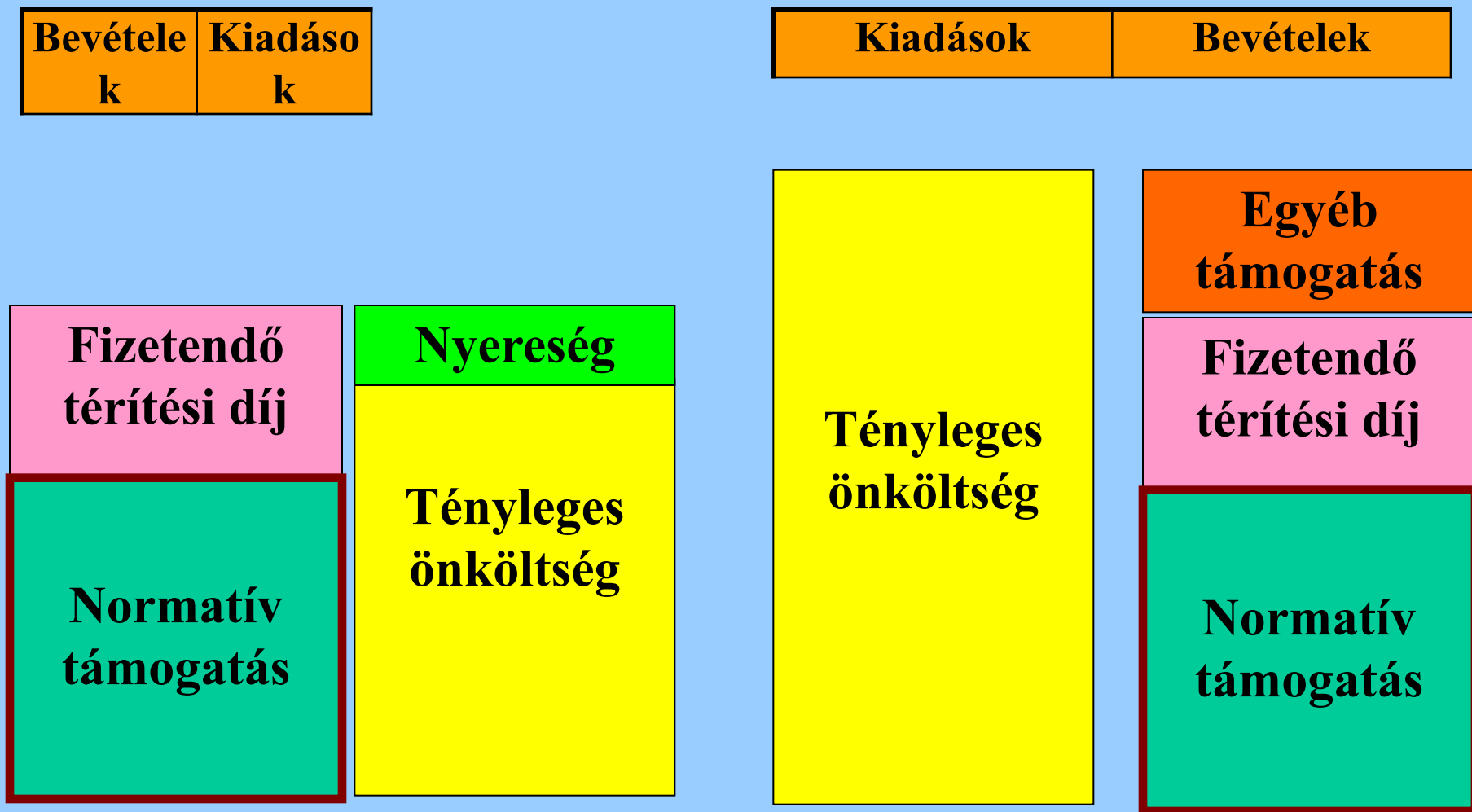

Intézmények normatív támogatásának átalakítása:

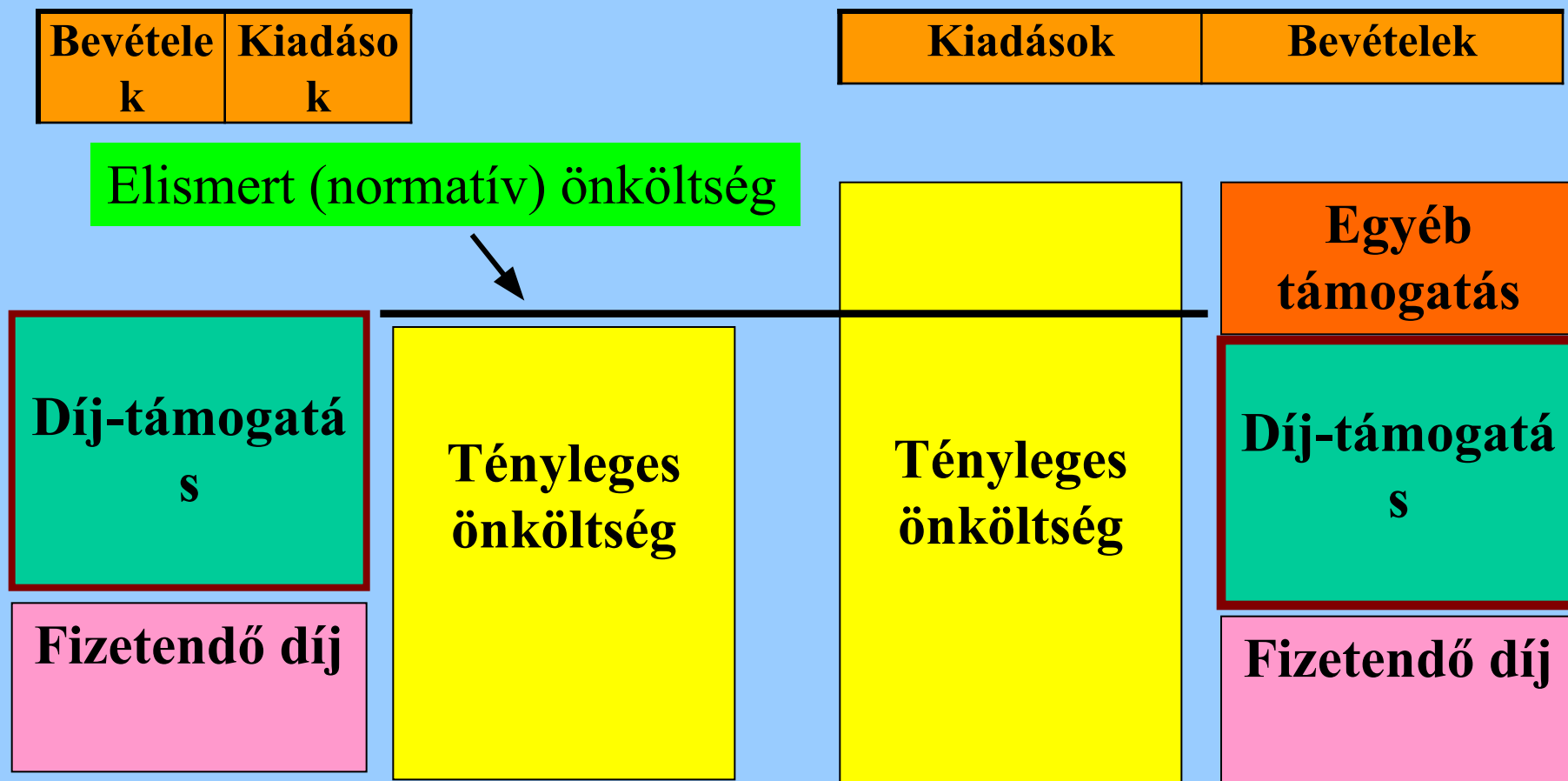
Hogyan jutnak az intézmények a költségek fedezetéhez?

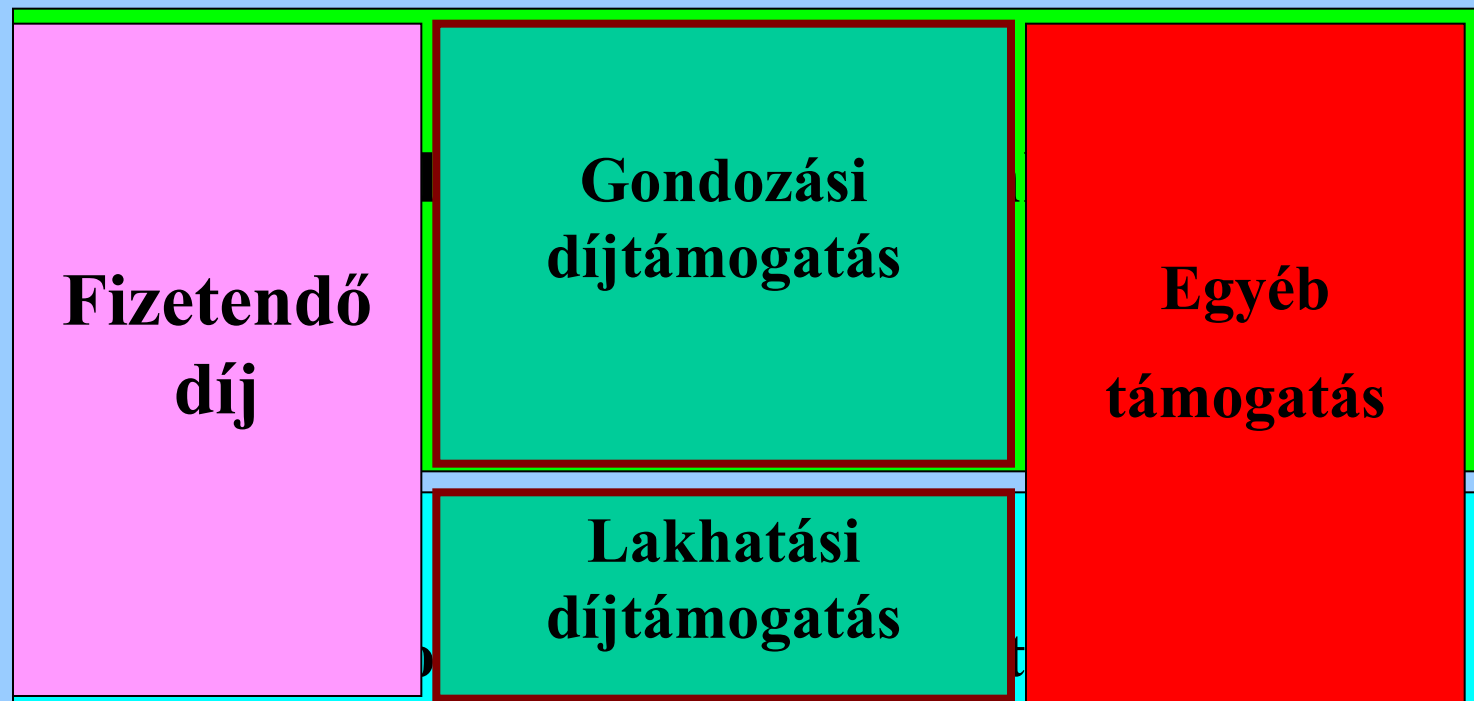
A jelenlegi egységes intézményi normatíva logikája

A javasolt normatív díjtámogatás logikája

A javasolt normatív *gondozási és a lakhatási* díjtámogatás logikája

Összefoglalva

Azt az **élethelyzetet (feltételeket)** kell szabályba foglalni, melyben támogatás nyújtható – *nem az intézményeket*

A feltételek vizsgálatának **körültekintőnek, de életszerűnek, olcsónak** kell lennie – *nem túlszabályozottnak, drágának*

A hozzáférést **elsősorban pénzbeli (természetbeni) támogatással és szolgáltatás-szervezéssel** kell elősegíteni – *nem látszat-kötelezéssel*

A pénzbeli támogatások és a szolgáltatások, illetve az otthon közeli és intézményes szolgáltatások szabályozása és finanszírozása egy, **összehangolt és átjárható rendszert kell alkosson** – *nem csupán a jelszavak szintjén*

Jelenleg: a “beilleszkedési”, lakhatási támogatási program keretében
12 hónapon keresztüli támogatás: 240.000 Ft
szociális segítség költsége: + 60.000 Ft

Ha egy „*lakhatást segítő szociális munkás*”
bére járulékokkal **250.000 Ft/hó lenne** és
egyszerre **20** lakhatási programban részt vevőt segítene

akkor

az egy támogatottra jutó **személyi segítség**

éves költsége **150.000 Ft** lenne

+ 12 hónapon keresztüli lakhatási támogatás: **240.000 Ft**

**Ennek együttes költsége minden jelenlegi intézményi
normatívánál alacsonyabb.**

Következik-e ebből valami?!

Stratégiai terület 3.
„Nyitás az utcára” program

Pozitív zéró tolerancia program

Prevenció megerősítése program

**„Nyitott szolgáltatások”
program**

**„Nappali melegedők helyett
nappali centrumok” program**

„Beléptető szálló” program

Pozitív zéró tolerancia

Életét és testi épségét veszélyeztető helyzetben lévőknek kell tekinteni többek között:

- ❑ Azt a **kiskorú személyt**, aki legalább öt éjszakán keresztül közterületen kénytelen aludni.
- ❑ Azt a felnőtt korú személyt, aki **kiskorú gyermekével** legalább öt éjszakán keresztül közterületen kénytelen aludni.
- ❑ Azt a **várandós anyát**, aki legalább öt éjszakán keresztül közterületen kénytelen aludni.
- ❑ Azt az **önmaga ellátására nem képes személyt**, aki legalább öt éjszakán keresztül közterületen kénytelen aludni.

E személyeken túl, átlagosan – **5 fokos**, vagy annál alacsonyabb hőmérséklet alatt életét és testi épségét veszélyeztető helyzetben lévőknek kell tekinteni többek között:

- ❑ Azt a **70 évesnél idősebb** személyt, aki legalább öt éjszakán keresztül közterületen kénytelen aludni.
- ❑ Azt a **súlyos, vagy krónikus beteg** személyt, aki legalább öt éjszakán keresztül közterületen kénytelen aludni.

E személyeken túl, átlagosan – **10 fokos**, vagy annál alacsonyabb hőmérséklet alatt életét és testi épségét veszélyeztető helyzetben lévőknek kell tekinteni **minden olyan személyt**, aki legalább öt éjszakán keresztül közterületen kénytelen aludni.

E személyeket a rendőrség előállíthatja és egyidejűleg a tartózkodási hely szerinti helyi önkormányzat köteles számukra szállást biztosítani, mindaddig, amíg az ezt indokló feltételek fennállnak.

Ismét: Milyen „végállapotot” céloz meg a stratégia?

Aki lakhatási krízishelyzetbe kerül, jogosulttá válik „valamilyen” lakhatási támogatásra

A lakhatási támogatás sok esetben szükségtelenné, vagy valóban átmenetivé teszi az intézményes szállásnyújtást

Ebben a körben megnő a komplex szociális segítő munka szükségessége, szerepe

A jelenlegi hajléktalanellátók egy része e segítő munka letéteményese lehet.

Ismét: Milyen „végállapotot” céloz meg a stratégia?

A lakhatásukat elveszítők, lakástalanok egyes csoportjai részére átmeneti szállásnyújtást kell biztosítani

A közterületeken élők, egzisztencia-vesztettek egy része integrációt elősegítő támogatáshoz (szállásnyújtás, szociális szolgáltatás) juthat

A közterületeken élők, egzisztencia-vesztettek másik része integrációt elősegítő hosszabb idejű (tartós) gondozáshoz, szociális segítséghez juthat

A jelenlegi hajléktalanellátók egy része e segítő munka letéteményese lehet.

A sok közül, egy dilemma:

Lehetséges-e társadalmi integráció az intézmények integrációja nélkül?

- ☐ Az elkülönült **szállásnyújtás** lakhatási szegregációhoz vezet
- ☐ Az elkülönült **támogatás** szociális szegregációhoz vezet
- ☐ Az elkülönült **szabályozás** intézményes szegregációhoz vezet
- ☐ Az elkülönült **szolgáltatás** társadalmi szegregációhoz vezet

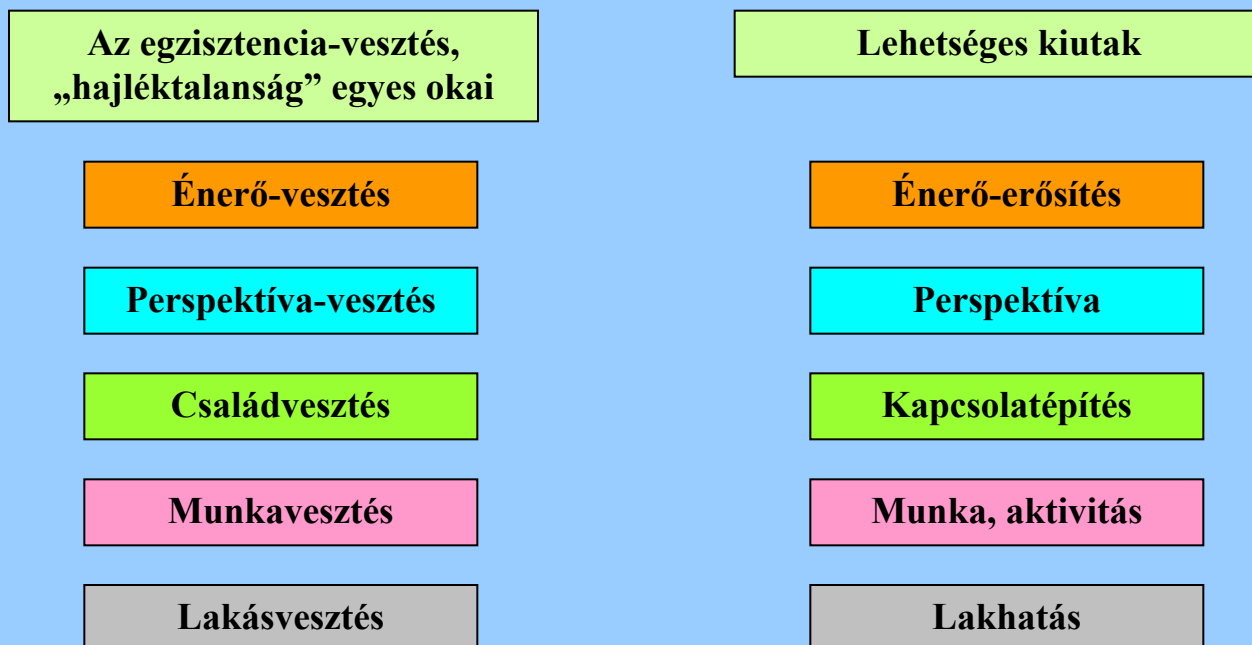
Társadalmi szegregáción keresztül nem vezet út az integrációhoz

A társadalmi integráció feltétele az intézmények integrációja.

A sok közül, egy másik dilemma:

A hajléktalanság „megoldása” miért a lakástalanság visszaszorítása?

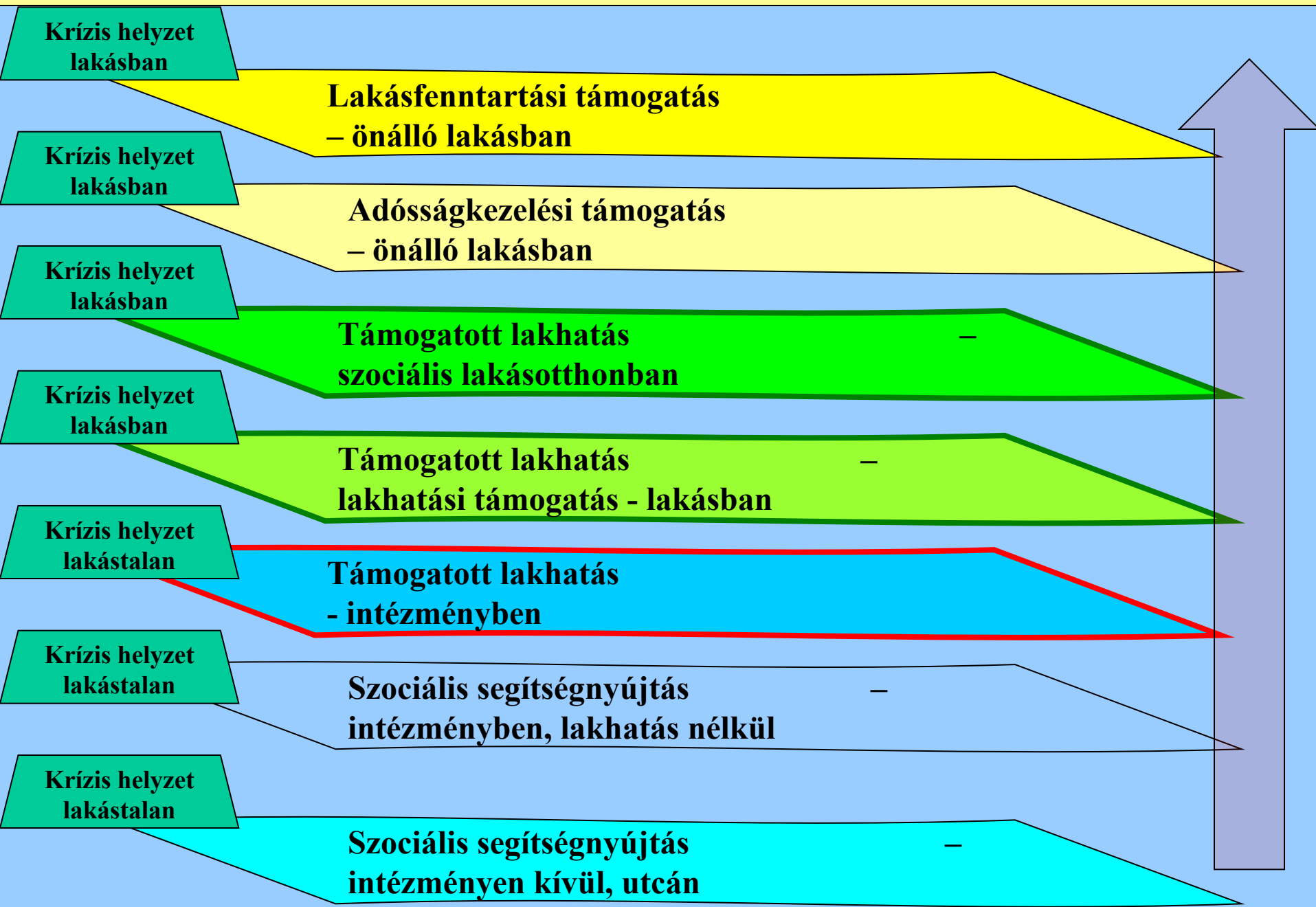
A „hajléktalanság” sokszínű, sokdimenziós probléma

Ha a minimális lakhatás megoldott, mindezek – segítséggel – nagyobb eséllyel elkerülhetőek, vagy visszaállíthatóak.

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Köszönöm a figyelmet!

A részletesebb dokumentumok megtalálhatóak a
www.bmszki.hu honlapon.

**Várjuk a véleményeket,
kiegészítéseket a véglegesítéshez!**

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Normatív támogatások 2007-ben a 2006. évi CXXVII. (kötségvetési) törvény szerint		Mennyiségi egység	2007. évi mutatószám önkorm.	Javasolt előirányzat (millió Ft)	Nem önkorm. mutatószám	Nem önkorm. előirányzat (millió Ft)	Mutatószám együtt	2007. évi előirányzat együtt
A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK NORMATÍV HOZZÁJÁRULÁSAI				704 986,5				704 986,5
Megyei, fővárosi önkormányzatok feladatai				2 879,5				2 879,5
Pénzbeli szociális juttatások		fő	10 178 405	62 318,8				62 318,8
Lakáshoz jutás feladatai		fő		14 236,9	71 781	14 437,5		28 674,4
Szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatás feladatai				28 312,6	42 200	6 500,0		34 812,6
a)	Szociális és gyermekjóléti alapszolg. általános feladatai	fő	10 178 405					0,0
b)	Gyermekjóléti központ	központ	40	93,2	1	2,5	41	95,7
c)	Szociális étkeztetés	fő	83 358	6 768,7	12 700	3 500,0	96 058	10 268,7
d)	Házi segítségnyújtás	fő	31 311	3 491,2	2 700	160,0	34 011	3 651,2
e)	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	fő	13 597	520,4	12 150	45,0	25 747	565,4
f)	Falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	szolgálat	895	2 002,4	10	22,0	905	2 024,4
g)	Támogató szolgáltatás	szolgálat	149	1 152,3	315	1 300,0	464	2 452,3
h)	Közösségi ellátások	szolgálat	101	585,5	125	700,0	226	1 285,5
i)	Utcai szociális munka	szolgálat	21	105,0	80	400,0	101	505,0
j)	Időskorúak nappali intézményi ellátása	fő	33 575	5 036,3		1 162,0	33 575	6 198,3
k)	Pszichi. és szenvedélyb., hajlékt. nappali intézményi ellátása		2 476	544,7		126,0	2 476	670,7
l)	Fogyatékos és demens személyek nappali intézményi ellátása	fő	1 992	926,5	1 500	520,0	3 492	1 446,5
Szociális és gyermekvédelmi bentlakásos és átmeneti elhelyezés				57 401,6	45 600	19 050,0		76 451,6
a)	Fokozott ápolást, gondozást igénylő ellátás		32 325	26 700,6	8 800	4 800,0	41 125	31 500,6
b)	Átlagos ápolást, gondozást igénylő ellátás		39 707	28 938,1	18 800	9 500,0	58 507	38 438,1
c)	Emelt színvonalú bentlakásos ellátás	fő	3 247	1 762,9	18 000	4 750,0	21 247	6 512,9
Hajléktalanok átmeneti intézményei		férőhely	3 569	1 873,7	7 500	2 000,0	11 069	3 873,7
Gyermekek napközbeni ellátása				10 618,2	1150	322		10 940,2
a)	Bölcsődei ellátás	fő	19 043	10 416,5	720	270,0	19 763	10 686,5
b)	Családi napközi ellátás	fő	193	48,3	380	50,0	573	98,3
c)	Ingyenes intézményi étkeztetés	fő	3 068	153,4	50	2,0	3 118	155,4
Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő juttatások, szolgáltatások				29 538,4		2 600,6		32 139,0
Egyes jövedelempótló támogatások kiegészítése				83 655,7				83 655,7
Önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatás támogatása				15 120,0				15 120,0
Szociális törzshálózás és szolgátsz. támogatása		fő	35 256	331,4				331,4

Az átalakítás egyes főbb irányai

- ❖ A szolgáltatások **központi normatív finanszírozásának** és szabályozásának jelentős visszaszorítása
- ❖ **Új pénzbeli támogatási formák** kialakítása – az állami normatívák kiváltására
- ❖ **A pénzbeli ellátások körének és normativitásának megerősítése,** szélesítése, szükség esetén mértékének emelése
- ❖ A központi állami támogatások felosztásának, elosztásának, a szolgáltatás-finanszírozás nagy részének **regionális szintre delegálása**
- ❖ Probléma- és szükségletorientált **központi állami program-támogatások** kialakítása (figyelemmel az EU-támogatások keretében létrejövő, illetve létre nem jövő szolgáltatásokra is)
- ❖ A **szolgáltatásokra vonatkozó központi jogszabályok** maximális deregulálása
- ❖ A szolgáltatások körében - ahol lehetséges - jövedelemfüggő térítési díj bevezetése

A jelenlegi ellátó rendszer egyszerre

alulszabályozott és túlszabályozott

alulkontrollált és túlkontrollált

forráshiányos és pazarló

túlburjánzó és hiányos

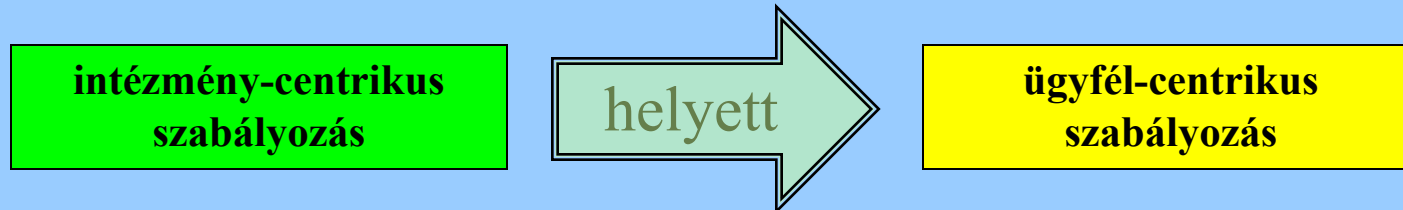
alulról építkező és felülről dirigált

**Vagyis nagyon is megérett az
átalakításra.**

Javaslat a szociális törvény szociális szolgáltatásokról szóló IV. fejezete és a térítési díjról szóló V. fejezet III. címe módosítására

- § A támogatott szociális szolgáltatások igénybe vételének feltételei**
- § A gondozást és lakhatást nyújtó támogatott szociális szolgáltatások igénybe vételének feltételei**
- § A gondozást nyújtó támogatott szociális szolgáltatások egyes fajtái**
- § A gondozást és lakhatást nyújtó támogatott szociális szolgáltatások igénybe vétele feltételeinek a vizsgálata**

- § A támogatott szociális szolgáltatások díjfizetési feltételei**
- § A gondozási díj megállapításának szabályai a támogatott szociális szolgáltatások körében**
- § Gondozási díj-támogatás**
- § A lakhatási díj megállapításának szabályai a gondozást és lakhatást nyújtó támogatott szociális szolgáltatások körében**
- § Lakhatási díj-támogatás**
- § Egyéb eljárási szabályok**
- § Mellékletek (HGCS)**

Ez mit jelent?

- ✓ az egyes intézményi formák leírása helyett a **szolgáltatásra szoruló csoportokat, élethelyzeteket határozza meg**
- ✓ áttekinthetőbbé, közérthetőbbé teszi azt is, hogy **mely élethelyzetben vehet valaki igénybe** támogatott szociális szolgáltatást
- ✓ azt a **lehetőséget határozza meg**, hogy milyen élethelyzetben lévők vehetnek igénybe támogatott szociális szolgáltatásokat
- ✓ az intézmények jelenlegi formális, túlbonyolított, mégis pontatlan és belső ellentmondásokkal teli törvényi körülírásai így pontosíthatóak
- ✓ ez a fajta szabályozás jelentős **deregulációs** előnyökkel jár

Az igénybe vétel feltételeinek vizsgálata során érvényesítendő célok. alapelvek

- ✓ Egyszerűség, megvalósíthatóság**
- ✓ Szakszerűség, megbízhatóság**
- ✓ Költséghatékonyság**
- ✓ Összhang egyéb (pénzbeli) ellátások vizsgálatával**
- ✓ Átláthatóság**
- ✓ Ellenőrizhetőség**

A támogatott szociális szolgáltatások díjfizetési feltételei

„§ A támogatott szociális szolgáltatás költségeit

- az igénybe vevő, illetve a kötelezettek által **fizetendő díj**,
- az elismert önköltségre **ezt kiegészítő díj-támogatás** és
- az **egyéb** költségvetési, fenntartói hozzájárulások, egyéb **támogatások** fedezik.

§ Ha e törvény másként nem rendelkezik, a támogatott szociális szolgáltatás igénybe vételéért díjat kell fizetni.

§ **Díjmentesen** kell biztosítani azokat a szolgáltatásokat, amelyeket a rászoruló személy a ...§-ban szereplő élethelyzete miatt vehet igénybe.

§ A ...fizetendő gondozási díj **mértéke**

- az igénybe vevő **saját jövedelme**,
- a vele egy háztartásban élők **egy főre jutó jövedelme**,
- a gondozási **szolgáltatás szintje** és
- a szolgáltatás **tényleges önköltségének** a mértékétől függ „

Rászorultság - jogosultság – hozzáférés – fizetendő díj összefüggései és alapelvek

- ✓ **Az igénybe vett szolgáltatásokért – többnyire – fizetni kell**
- ✓ **A fizetendő díj ne zárja ki az alacsonyabb jövedelműeket**
- ✓ **Ne váljon külön a szegények és a gazdagok ellátása**
- ✓ **Ne jöjjön létre szakadék a piaci és a közszolgáltatók között**
- ✓ **A fizetéseképtelenséget pénzbeli támogatás korrigálja**
- ✓ **Legyen átmenet a szolgáltatási formák között**
- ✓ **A támogatások e célokat szolgálják, erre ösztönözzenek**

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

A támogatott lakhatási program főbb elemei 1.

Beilleszkedési támogatás annak a Szociális Törvény szerint hajléktalan személynek nyújtható, aki

- legalább 120 napja folyamatosan hajléktalanszálláson lakik, vagy
- legalább 30 napja utcán, közterületen, lakásként nem használható helyen él és valamelyik hajléktalanellátó szolgálattal bizonyíthatóan kapcsolatot tart és
- havi nettó jövedelme, vagy az együtt költözők egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg a minimálbér 150%-át, és
- vállalja a program teljes idejére (az utógondozás idejét is beleértve) a támogató intézménnyel való együttműködést, az együttműködési megállapodás megkötését.

Beilleszkedési támogatás nyújtható

- az önálló lakhatás költségeire (köztük a számlákkal igazolt közüzemi költségekre)
- lakásbérleti, albérleti díjra
- munkásszálló díjára
- lakásbérlet, albérlet egy összegű tartós lekötésére, kauciójára
- az intézmény által bérelt lakásbérlemény, vagy munkásszálló férőhely bérlésének és működtetésének költségeire
- a lakhatás megtartását segítő szociális munka költségeire (ez utóbbiak nem haladhatják meg a pályázott teljes támogatás 15 %-át)

Egy támogatott személy legalább 12 havi beilleszkedési támogatásához kapcsolódó segítő szociális munkára legfeljebb 60.000 Ft fordítható (bruttó, közterhekkal, minden kapcsolódó kiadással együtt). A 6 havi Támogatott Lakhatási Program esetén ez az összeg legfeljebb 30.000 Ft.

A támogatás megállapításának feltétele a támogatott személy részéről önerő vállalása. Az önerő mértékét a támogatott személy, illetve a vele egy háztartásban élő személyek egy főre jutó jövedelme alapján kell meghatározni.

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

A támogatott lakhatási program főbb elemei 2.

A beilleszkedési támogatás megítélésénél előnyben kell részesíteni azt a személyt,

- oaki hosszabb ideje él az (1) pontban említett körülmények között és
- oaki házastársával, élettársával, gyerekével együtt költözne (összeköltözne), vagy
- oaki más személyekkel együtt költözne, vagy
- oakinek sajátos egészségügyi, mentális, családi helyzete miatt az intézményes elhelyezése más módon nem biztosítható, vagy
- oaki megfelelő előtakarékosági összeggel, vagy előtakarékosági kapacitással rendelkezik ahhoz, hogy a támogatás folyósítását követően önálló lakhatását megoldja, vagy
- oaki olyan beilleszkedési, felkészítési programban vett részt, mely az önálló életvitel kialakítására irányult

A támogatás összege a legalább 12 havi lakhatási program alatt együttevén

-)egy személy esetében nem haladhatja meg a 240.000 Ft-ot és
-)nem haladhatja meg a lakhatási költségek egy személyre jutó összegének 2/3-át.

A támogatás összege 6 havi lakhatási program esetén egy személy esetében nem haladhatja meg a 120.000 Ft-ot.

Egy személy 36 hónapon belül a 240.000 Ft összegű támogatáson felül beilleszkedési támogatásban nem részesíthető.

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Merre tovább? Egy nemzeti hajléktalanügyi stratégia lehetséges keretei

Szakértői tervezet – vitaanyag

Életét és testi épségét veszélyeztető helyzetben lévőknek kell tekinteni többek között:

- ☐ Azt a **kiskorú személyt**, aki legalább öt éjszakán keresztül közterületen kénytelen aludni.
- ☐ Azt a felnőtt korú személyt, aki **kiskorú gyermekével** legalább öt éjszakán keresztül közterületen kénytelen aludni.
- ☐ Azt a **várandós anyát**, aki legalább öt éjszakán keresztül közterületen kénytelen aludni.
- ☐ Azt az **önmaga ellátására nem képes személyt**, aki legalább öt éjszakán keresztül közterületen kénytelen aludni.

*E személyeken túl, átlagosan – **5 fokos**, vagy annál alacsonyabb hőmérséklet alatt életét és testi épségét veszélyeztető helyzetben lévőknek kell tekinteni többek között:*

- ☐ Azt a **70 évesnél idősebb** személyt, aki legalább öt éjszakán keresztül közterületen kénytelen aludni.
- ☐ Azt a **súlyos, vagy krónikus beteg** személyt, aki legalább öt éjszakán keresztül közterületen kénytelen aludni.

*E személyeken túl, átlagosan – **10 fokos**, vagy annál alacsonyabb hőmérséklet alatt életét és testi épségét veszélyeztető helyzetben lévőknek kell tekinteni **minden olyan személyt**, aki legalább öt éjszakán keresztül közterületen kénytelen aludni.*

E személyeket a rendőrség előállíthatja és egyidejűleg a tartózkodási hely szerinti helyi önkormányzat köteles számukra szállást biztosítani, mindaddig, amíg az ezt indokló feltételek fennállnak.

Jelenleg: a “beilleszkedési”, lakhatási támogatási program keretében
12 hónapon keresztüli támogatás: 240.000 Ft
szociális segítség költsége: + 60.000 Ft

Ha egy „*lakhatást segítő szociális munkás*”
bére járulékokkal **250.000 Ft/hó lenne** és
egyszerre **20** lakhatási programban részt vevőt segítene

akkor

az egy támogatottra jutó **személyi segítség**

éves költsége **150.000 Ft** lenne

+ 12 hónapon keresztüli lakhatási támogatás: **240.000 Ft**

**Ennek együttes költsége minden jelenlegi intézményi
normatívánál alacsonyabb.**

Következik-e ebből valami?!